

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
EVGENIJA TANCHEVA
od 17. prosinca 2020.¹

Predmet C-128/19

**Azienda Sanitaria Provinciale di Catania
protiv
Assessorato della Salute della Regione Siciliana,
uz sudjelovanje:
AU**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija))

„Državna potpora – Pojmovi ‚postojeća potpora‘ i ‚nova potpora‘ – Uredba (EU) br. 702/2014 – Potpora za troškove sprečavanja, kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja i nadoknadu gubitaka nastalih zbog takvih bolesti – Uredba (EU) br. 1408/2013 – Potpora *de minimis*”

1. Spor u ovom predmetu proizišao je iz zakonodavne mjere koju je 1989. usvojila Regija Sicilija, a koja je predviđala plaćanje naknade štete vlasnicima životinja koje su zaklane jer su bile zahvaćene određenim bolestima. Ta se naknada štete tijekom godina nekoliko puta financirala na temelju zakonodavstva koje je usvojila Regija Sicilija. AU, stočar sa Sicilije, pred nacionalnim sudovima zahtijeva plaćanje te naknade štete na temelju regionalnog zakona iz 2005., koji je najnovija mjera namijenjena njezinu financiranju. Pred Sudom se postavlja pitanje čini li ta naknada štete državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a te, ako čini, je li primijenjena u suprotnosti s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a.
2. Problem je u činjenici da, za razliku od prvotnog zakonodavstva iz 1989. i nekoliko zakona o financiranju, zakon iz 2005. nije bio predmet Komisijine odluke o odobrenju. U tom se kontekstu postavlja pitanje je li taj zakon obuhvaćen odobrenjem koje je Komisija dala u pogledu ranijeg zakonodavstva o financiranju.
3. Ovaj predmet stoga daje Sudu priliku da pruži smjernice u pogledu pojmova „nova potpora”, koja se kao takva mora prijaviti Komisiji prije nego što se počne primjenjivati, i „postojeća potpora”, koja ne podliježe tom zahtjevu, bilo zato što je već odobrena ili zato što (među ostalim) djelomično mijenja već odobrenu potporu.

¹ Izvorni jezik: engleski

I. Zakonodavni okvir

A. Pravo Europske unije

4. Članak 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka [108. UFEU-a]² propisuje:

„Za potrebe ove Uredbe:

[...]

(b) ‚[postojeća] potpora‘ znači:

[...]

ii. odobrena potpora, to jest, programi potpora i pojedinačna potpora koje je odobrila Komisija ili Vijeće;

[...]

(c) ‚nova potpora‘ znači svaka potpora, to jest, programi potpora i pojedinačna potpora koje ne predstavljaju zatečenu potporu, uključujući i izmjene postojećih potpora;

[...]”

B. Talijansko pravo

5. Članak 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989³ propisuje:

„1. U svrhu sanacije farmi goveda zahvaćenih tuberkulozom, brucelozom i leukozom i farmi ovaca i koza zahvaćenih brucelozom, vlasnicima goveda koja su zaklana i/ili oduzeta zbog zaraženosti tuberkulozom, brucelozom i leukozom te vlasnicima ovaca i koza koje su zaklane i/ili oduzete zbog zaraženosti brucelozom, u skladu sa zakonima od 9. lipnja 1964., br. 615, od 23. siječnja 1968., br. 33 i od 23. siječnja 1968., br. 34, kako su kasnije izmijenjeni i dopunjeni, isplaćuje se, povrh naknade štete propisane važećim nacionalnim odredbama, naknada štete u visini predviđenoj u tablici priloženoj ovom zakonu.

[...]

4. U iste svrhe kao one navedene u prethodnim stavcima te radi olakšanja provođenja mjera sanacije stočnih farmi, veterinarima koji su ovlaštene provoditi postupke navedene u ministarskim uredbama od 1. lipnja 1968. i 3. lipnja 1968. za svako se pregledano govedo isplaćuje, povrh naknade propisane važećim nacionalnim odredbama, naknada u iznosu od 2000 ITL. U svakom slučaju, ukupan iznos naknade ne smije premašivati 3000 ITL.

5. Za potrebe ovog članka, za tekuću financijsku godinu odobrava se isplata ukupno 7000 milijuna ITL, a za financijske godine 1990. i 1991. po 6000 milijuna ITL.”

² SL 1999., L 83, str. 1. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 4., str. 16.)

³ Legge Regione Sicila 5 giugno 1989, n. 12 – Interventi per favorire il risanamento e il reintegro degli allevamenti zootecnici colpiti dalla tubercolosi, dalla brucellosi e da altre malattie infettive e diffusive e contribute alle associazioni degli allevatori (Zakon Regije Sicilije od 5. lipnja 1989., br. 12, o mjerama pomoći sanacije i obnove stočnih farmi zahvaćenih tuberkulozom, brucelozom i drugim zaraznim i rasprostranjenim bolestima i o doprinosima udruženjima stočara) (u daljnjem tekstu: Zakon Regije Sicilije br. 12/1989)

6. Članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005⁴ glasi:

„Za provođenje ciljeva iz članka 1. [Zakona Regije Sicilije br. 12/1989] odobrava se, u skladu s člankom 134. Zakona Regije Sicilije od 23. prosinca 2000., br. 32, isplata 20 000 000 eura, koji iznos lokalna tijela nadležna za zdravstvo Sicilije moraju isplatiti vlasnicima životinja koje su između 2000. i 2006. zaklane zato što su bile zahvaćene zaraznim bolestima, kao i isplata naknade, za isto razdoblje, veterinarima koji su sudjelovali u djelatnostima sanacije. Za potrebe ovog stavka, za financijsku godinu 2005. odobrava se isplata od 10 000 000 eura (osnovna proračunska stavka 10.3.1.3.2, glava 417702). Za sljedeće financijske godine postupa se u skladu s člankom 3. stavkom 2. točkom (i) Regionalnog zakona od 27. travnja 1999., br. 10, kako je izmijenjen.”

II. Činjenično stanje spora u glavnom postupku i prethodna pitanja

7. Stočar AU zatražio je plaćanje naknade štete koja je subjektima u sektoru stočarstva koji su morali zaklati stoku zaraženu brucelozom izvorno bila zajamčena člankom 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989, a kasnije člankom 25. stavkom 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005.

8. AU je od Giudicea unico del Tribunale di Catania (sudac pojedinac Suda u Cataniji, Italija) zatražio da se Aziendi Sanitariiji Provinciale di Catania (u daljnjem tekstu: ASPC) naloži plaćanje 11 930,08 eura naknade štete za klanje životinja zahvaćenih zaraznim bolestima. Giudice unico del Tribunale di Catania (sudac pojedinac Suda u Cataniji) rješenjem br. 81/08 odobrio je taj zahtjev.

9. ASPC je 21. travnja 2008. od Giudicea unico del Tribunale di Catania (sudac pojedinac Suda u Cataniji) zatražio da ukine rješenje br. 81/08. Giudice unico del Tribunale di Catania (sudac pojedinac Suda u Cataniji) presudom br. 2141/2011 od 3./8. lipnja 2011. odobrio je taj zahtjev i ukinuo rješenje br. 81/08.

10. AU je 23. srpnja 2012. podnio žalbu Corteu d'appello di Catania (Žalbeni sud u Cataniji, Italija) zahtijevajući poništenje presude br. 2141/2011. Corte d'appello di Catania (Žalbeni sud u Cataniji) presudom br. 1469/2013 od 24. srpnja 2013. prihvatio je žalbu i izmijenio presudu br. 2141/2011, odbivši ASPC-ov zahtjev za ukidanje rješenja br. 81/08.

11. ASPC je pred Corteom d'appello di Catania (Žalbeni sud u Cataniji), među ostalim, tvrdio da naknada štete propisana člankom 25. stavkom 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 čini državnu potporu koja se nije smjela početi primjenjivati prije nego što ju je Komisija proglasila spojivom s unutarnjim tržištem, što Komisija nije učinila. Corte d'appello di Catania (Žalbeni sud u Cataniji) odbio je tu tvrdnju uz obrazloženje, kao prvo, da je Komisija odlukom od 11. prosinca 2002.⁵ ocijenila usklađenost s unutarnjim tržištem regionalnih zakona na temelju kojih se mjera predviđena materijalnim pravilom iz članka 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989 financirala tijekom godina sve do

4 Legge Regione Sicilia 22 dicembre 2005, n. 19 – Misure finanziarie urgenti e variazioni al bilancio della Regione per l'esercizio finanziario 2005. Disposizioni varie (Zakon Regije Sicilije od 22. prosinca 2005., br. 19, o hitnim financijskim mjerama i izmjeni proračuna Regije za financijsku godinu 2005. Razne odredbe) (u daljnjem tekstu: Zakon Regije Sicilije br. 19/2005)

5 Odluka Komisije od 11. prosinca 2002. o državnim potporama NN 37/98 (ex N 808/97) i NN 138/02 – Italija (Sicilija) – Potpora zbog epizootskih bolesti: članak 11. Regionalnog zakona br. 40/1997, „Promjene u proračunu Regije i proračunu Državne agencije za šume za financijsku godinu 1997. – Izmjena članka 49. Regionalnog zakona br. 30 od 7. kolovoza 1997.” (potpora NN 37/98) i članka 7. Zakona Regije br. 22/1999, „Hitne intervencije za poljoprivredni sektor” (potpora N 138/02) (C(2002) 4786) (u daljnjem tekstu: Odluka iz 2002.)

1997., to jest članak 11. Zakona Regije Sicilije br. 40/1997⁶ i članak 7. Zakona Regije Sicilije br. 22/1999⁷; i, kao drugo, da se Komisijino utvrđenje iz te odluke da su takvi regionalni zakoni u skladu s unutarnjim tržištem odnosi i na članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005, na temelju kojeg je mjera predviđena člankom 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989 također financirana.

12. ASPC je 7. ožujka 2014. Corteu suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija) podnio žalbu protiv presude Cortea d'appello di Catania (Žalbeni sud u Cataniji).

13. Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud) prekinuo je postupak i uputio Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Čini li, s obzirom na članke [107. i 108. UFEU-a] i [Smjernice Zajednice o državnim potporama u sektoru poljoprivrede]⁸, mjera predviđena člankom 25. stavkom 16. [Zakona Regije Sicilije br. 19/2005] – u skladu s kojim ,se za provođenje ciljeva predviđenih u članku 1. [Zakona Regije Sicilije br. 12/1989] odobrava, u skladu s člankom 134. Zakona Regije Sicilije od 23. prosinca 2000., br. 32, isplata 20 000 000 eura, koji iznos lokalna tijela nadležna za zdravstvo Sicilije moraju isplatiti vlasnicima životinja koje su između 2000. i 2006. zaklane zato što su bile zaražene zaraznim i rasprostranjenim bolestima, kao i isplata naknade, za isto razdoblje, veterinarima koji su sudjelovali u djelatnostima sanacije. Za potrebe ovog stavka, za financijsku godinu 2005. odobrava se isplata 10 000 000 eura (osnovna proračunska stavka 10.3.1.3.2, glava 417702). Za sljedeće financijske godine postupa se u skladu s člankom 3. stavkom 2. točkom (i) Zakona regije Sicilije od 27. travnja 1999., br. 10, kako je izmijenjen' – državnu potporu koja pogodovanjem određenim poduzetnicima ili proizvodnji određene robe narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje?
2. Iako bi odredba predviđena člankom 25. stavkom 16. [Zakona regije Sicilije br. 19/2005] – u skladu s kojim ,se za provođenje ciljeva iz članka 1. [Zakona Regije Sicilije br. 12/1989] odobrava, u skladu s odredbama članka 134. Zakona Regije Sicilije od 23. prosinca 2000., br. 32, isplata 20 000 000 eura, koji iznos lokalna tijela nadležna za zdravstvo Sicilije moraju isplatiti vlasnicima životinja koje su između 2000. i 2006. zaklane zato što su bile zahvaćene zaraznim bolestima, kao i isplata naknade, za isto razdoblje, veterinarima koji su sudjelovali u djelatnostima sanacije. Za potrebe ovog stavka, za financijsku godinu 2005. odobrava se isplata 10 000 000 eura (osnovna proračunska stavka 10.3.1.3.2, glava 417702). Za sljedeće financijske godine postupa se u skladu s člankom 3. stavkom 2. točkom (i) Zakona regije Sicilije od 27. travnja 1999., br. 10, kako je izmijenjen' – u načelu mogla činiti državnu potporu koja pogodovanjem određenim poduzetnicima ili proizvodnji određene robe narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje, može li se ipak smatrati spojivom s člancima [107. i 108. UFEU-a], s obzirom na razloge koji su [Komisiju] naveli da [Odlukom iz 2002.] utvrdi da su, ako su ispunjeni uvjeti propisani [Smjernicama Zajednice o državnim potporama u sektoru poljoprivrede], slične odredbe sadržane u članku 11. Zakona Regije Sicilije br. 40/1997 i članku 7. Zakona Regije Sicilije br. 22/1999 spojive s člancima [107. i 108. UFEU-a]?”

6 Legge Regione Sicilia 7 novembre 1997, n. 40 – Variazioni al bilancio della Regione ed al bilancio dell'Azienda delle foreste demaniali della regione siciliana per l'anno finanziario 1997 – Assestamento. Modifica dell' articolo 49 della legge regionale 7 agosto 1997, n. 30 (Zakon Regije Sicilije od 7. studenoga 1997., br. 40, o izmjenama proračuna Regije i proračuna Sicilijanske regionalne agencije za javne šume za financijsku godinu 1997. – Izmjena članka 49. Regionalnog zakona od 7. kolovoza 1997., br. 30) (u daljnjem tekstu: Zakon Regije Sicilije br. 40/1997)

7 Legge Regione Sicilia 28 settembre 1999, n. 22 – Interventi urgenti per il settore agricolo (Zakon Regije Sicilije od 28. rujna 1999., br. 22, o hitnim intervencijama u poljoprivrednom sektoru) (u daljnjem tekstu: Zakon Regije Sicilije br. 22/1999)

8 SL 2000., C 232, str. 17.

14. Pisana očitovanja podnijeli su ASPC, Talijanska Republika i Europska komisija. Rasprava koja je bila zakazana za 30. travnja 2020. otkazana je zbog pandemije bolesti COVID-19. Stoga su usmena pitanja upućena strankama uoči rasprave preoblikovana u pitanja sa zahtjevom za pisani odgovor upućen zainteresiranim osobama navedenima u članku 23. Statuta Suda Europske unije. Osim toga, mjerama upravljanja postupkom predviđenima u članku 62. stavku 1. Poslovnika Suda, od Talijanske Republike zatražen je odgovor na dodatna pitanja. ASPC, Talijanska Republika i Komisija u roku koji je propisao Sud odgovorili su na pitanja.

III. Analiza

15. Sud koji je uputio zahtjev svojim prvim pitanjem u biti pita Sud čini li naknada štete koja je vlasnicima životinja koje su zaklane zato što su bile zahvaćene određenim zaraznim bolestima, propisana člankom 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989 (u daljnjem tekstu: naknada štete u pitanju), a koja se financira na temelju članka 25. stavka 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005, državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

16. Sud koji je uputio zahtjev svojim drugim pitanjem pita treba li, u slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 smatrati „spojivim s člancima [107. i 108. UFEU-a] s obzirom na razloge koji su [Komisiju] naveli da [Odlukom iz 2002.] utvrdi da su slične odredbe sadržane u članku 11. Zakona Regije Sicilije br. 40/1997 i članku 7. Zakona Regije Sicilije br. 22/1999 bile spojive s člancima [107. i 108. UFEU-a]”⁹.

17. Kako je to Sud zatražio, u ovom ću se mišljenju ograničiti na razmatranje drugog prethodnog pitanja. Rasprave radi, pretpostavit ću da naknada štete u pitanju čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

A. Nadležnost Suda da odgovori na drugo prethodno pitanje

18. Komisija ističe da je drugo prethodno pitanje nedopušteno jer Sud nije nadležan odlučivati o spojivosti mjera potpore s unutarnjim tržištem.

19. Smatram da je Sud nadležan odgovoriti na drugo pitanje.

20. Točno je da Sud, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, nije nadležan odlučivati o spojivosti državne potpore ili programa potpore s unutarnjim tržištem jer je to u isključivoj nadležnosti Komisije, koja djeluje pod nadzorom sudova Unije¹⁰.

21. Međutim, smatram da sud koji je uputio zahtjev svojim drugim pitanjem, kako je navedeno u točki 16. ovog mišljenja, ne pita Sud je li naknada štete u pitanju spojiva s unutarnjim tržištem. Naglašavam da sâm sud koji je uputio zahtjev u odluci kojom je uputio zahtjev navodi da „nije na nacionalnom sudu da odlučuje o spojivosti [naknade štete u pitanju] s unutarnjim tržištem jer je takva ocjena [...] u isključivoj nadležnosti Komisije”.

9 Ističem da se na temelju članka 25. stavka 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005, čija je spojivost s člancima 107. i 108. UFEU-a predmet prvog i drugog prethodnog pitanja, financira ne samo naknada štete u pitanju nego i naknada koja se plaća veterinarima koji su sudjelovali u djelatnostima sanacije, a koja je predviđena člankom 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989. Međutim, spor u glavnom postupku odnosi se samo na predmetnu naknadu štete za koju osoba AU tvrdi da joj se duguje. Ne odnosi se na plaćanje naknade veterinarima. Stoga ću spojivost članka 25. stavka 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 s člancima 107. i 108. UFEU-a razmatrati samo u dijelu u kojem se odnosi na plaćanje predmetne naknade štete osobi AU.

10 Presude od 10. lipnja 2010., Fallimento Traghetti del Mediterraneo (C-140/09, EU:C:2010:335, t. 22.), od 16. srpnja 2015., BVVG (C-39/14, EU:C:2015:470, t. 19.) i od 19. prosinca 2019., Arriva Italia i dr. (C-385/18, EU:C:2019:1121, t. 83.)

22. Budući da se u drugom pitanju upućuje na Odluku iz 2002., smatram da sud koji je uputio zahtjev zapravo želi provjeriti je li članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 obuhvaćen Odlukom iz 2002., u kojem se slučaju ta mjera nije morala prijaviti Komisiji niti ju je ona prije primjene morala odobriti.

23. U tom pogledu ističem da se postupak u okviru sustava nadzora državnih potpora razlikuje ovisno o tome radi li se o „postojećoj” potpori – koju bi, kako će to biti objašnjeno u nastavku, predstavljala naknada štete u pitanju ako se utvrdi da je obuhvaćena Odlukom iz 2002. – ili o „novoј” potpori. Dok se nova potpora, u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a, Komisiji mora pravodobno prijaviti te se ne smije primjenjivati prije nego što Komisija donese konačnu odluku, postojeća se potpora, u skladu s člankom 108. stavkom 1. UFEU-a, može zakonito primjenjivati sve dok Komisija ne utvrdi njezinu nespojivost. Stoga se postojeća potpora, za razliku od nove potpore, ne mora prijaviti Komisiji¹¹.

24. Posljedično, smatram da sud koji je uputio zahtjev svojim drugim pitanjem pita čini li članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 postojeću potporu u smislu članka 1. točke (b) Uredbe br. 659/1999, s obzirom na to da su Odlukom iz 2002. ranije odobrene slične odredbe.

25. Protivno Komisijinim tvrdnjama, iz sudske prakse proizlazi da Sud može sudu koji je uputio zahtjev pružiti smjernice u pogledu tumačenja prava Unije kako bi mu pomogao da utvrdi čini li nacionalna mjera postojeću potporu ili novu potporu¹².

26. Zaključujem da je Sud nadležan odgovoriti na drugo prethodno pitanje.

B. Ocjena drugog prethodnog pitanja

27. U nastavku ću razmotriti, kao prvo, čini li članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 postojeću potporu, koja se kao takva ne mora prijaviti prije nego što se počne primjenjivati. Kao drugo, budući da smatram da to nije slučaj, provjerit ću može li se ta mjera, kako to talijanska vlada ističe, ipak izuzeti od obveze obavješćivanja iz članka 108. stavka 3. UFEU-a zbog toga što je obuhvaćena skupnim izuzećem predviđenim Uredbom Komisije (EU) br. 702/2014¹³ ili se, kako to Komisija predlaže, naknada štete iz te obveze može izuzeti zato što čini potporu *de minimis* u smislu Uredbe Komisije (EU) br. 1408/2013¹⁴.

1. Čini li članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 postojeću potporu?

28. ASPC navodi da članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 nije spojiv s člancima 107. i 108. TFEU-a. ASPC kao razloge tomu navodi sljedeće: kao prvo, ta mjera nije prijavljena Komisiji; kao drugo, Komisija je u Odluci iz 2002. smatrala da su slične mjere primijenjene u suprotnosti s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a; i, kao treće, Odluka iz 2002. obvezuje nacionalne sudove.

11 Presude od 18. srpnja 2013., P (C-6/12, EU:C:2013:525, t. 36.), od 19. ožujka 2015., OTP Bank (C-672/13, EU:C:2015:185, t. 35.), od 26. listopada 2016., DEI/Komisija (C-590/14 P, EU:C:2016:797, t. 45.), od 27. lipnja 2017., Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania (C-74/16, EU:C:2017:496, t. 86.) i od 20. rujna 2018., Carrefour Hypermarchés i dr. (C-510/16, EU:C:2018:751, t. 25.). Vidjeti također mišljenje nezavisne odvjetnice E. Sharpston u predmetu P (C-6/12, EU:C:2013:69, t. 22. do 26. i t. 35.) i mišljenje nezavisnog odvjetnika N. Wahla u predmetu Fallimento Traghetti del Mediterraneo (C-387/17, EU:C:2018:712, t. 37. do 41.).

12 Presuda od 13. prosinca 2018., Rittinger i dr. (C-492/17, EU:C:2018:1019, t. 43.)

13 Uredba od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL 2014., L 193, str. 1.)

14 Uredba od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru (SL 2013., L 352, str. 9.)

29. Talijanska vlada navodi da se članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 mora smatrati spojivim s člancima 107. i 108. UFEU-a. Prema njezinu mišljenju, to zakonodavstvo ispunjava uvjete iz članka 26. Uredbe br. 702/2014 te je stoga izuzeto od obveze obavješćivanja predviđene člankom 108. stavkom 3. UFEU-a. To zakonodavstvo treba smatrati spojivim s unutarnjim tržištem, s obzirom na to da je Komisija u Odluci iz 2002. za slične mjere utvrdila da su bile obuhvaćene područjem primjene članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a. To utvrđenje treba potvrditi u pogledu članka 25. stavka 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005.

30. Komisija se nije očitovala o meritumu drugog pitanja, koje smatra nedopuštenim.

31. Mišljenja sam da mjere koje su se ocjenjivale u Odluci iz 2002. čine postojeću potporu, ali da je članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 izmjena tih mjera koja nije čisto formalne ili administrativne prirode, zbog čega se mora smatrati novom potporom te se kao takav morao prijaviti prije nego što se počeo primjenjivati.

32. Kako je to navedeno u točki 23. ovog mišljenja, ustaljeno je da klasifikacija državne potpore kao postojeće ili nove potpore ima ozbiljne posljedice u smislu načina na koji će se ta potpora postupovno tretirati.

33. U skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a, nova se potpora prije primjene mora prijaviti Komisiji te je ta institucija mora odobriti. Nova potpora je nezakonita ako je dodijeljena bez Komisijinog odobrenja. U tom slučaju Komisija mora ispitati je li ta potpora spojiva s unutarnjim tržištem te, ako utvrdi da nije, mora naložiti njezin povrat, osim ako bi to bilo protivno općem načelu prava Unije¹⁵. Nacionalni sudovi moraju u skladu sa svojim nacionalnim pravom uzeti u obzir sve posljedice povrede članka 108. stavka 3. UFEU-a, kako u vezi s valjanošću akata kojima je mjera potpore provedena tako i u vezi s povratom financijske pomoći dodijeljene protivno toj odredbi¹⁶.

34. Kada je riječ o postojećoj potpori, iz članka 108. stavka 1. UFEU-a proizlazi da Komisija, ako smatra da postojeći program potpore nije ili više nije spojiv s unutarnjim tržištem, odnosno državi članici predlaže odgovarajuće mjere, kao što su izmjena ili ukidanje tog programa. Ako država članica prihvati te mjere, obvezna je provesti ih. Ako država članica ne prihvati predložene mjere, Komisija može pokrenuti formalni istražni postupak¹⁷. Iz toga proizlazi da postojeću potporu nije potrebno prijaviti te se ona može zakonito primjenjivati sve dok Komisija ne utvrdi da je nespojiva s unutarnjim tržištem¹⁸.

35. Iako se pojam postojeće potpore navodi u članku 108. stavku 1. UFEU-a, on u toj odredbi nije definiran. Stoga je potrebno osloniti se na definicije sadržane u sekundarnom zakonodavstvu, a osobito na one koje se nalaze u Uredbi br. 659/1999.

¹⁵ Vidjeti članak 1. točku (f) i članak 14. stavak 1. Uredbe br. 659/1999.

¹⁶ Presude od 11. studenoga 2015., Klausner Holz Niedersachsen (C-505/14, EU:C:2015:742, t. 24., 26. i 46.), od 5. ožujka 2019., Eesti Pagar (C-349/17, EU:C:2019:172, t. 89., 92. i 95.) i od 19. prosinca 2019., Arriva Italia i dr. (C-385/18, EU:C:2019:1121, t. 84., 87. i 88.)

¹⁷ Vidjeti članke 17. do 19. Uredbe br. 659/1999.

¹⁸ Vidjeti sudsku praksu navedenu u bilješci 11. ovog mišljenja.

36. U skladu s člankom 1. točkom (b) Uredbe br. 659/1999, postojeća potpora, među ostalim, znači „odobrena potpora”, to jest „programi potpora i pojedinačna potpora koje je odobrila Komisija ili Vijeće” (podtočka ii. te odredbe)¹⁹.

37. „Nova potpora” je u članku 1. točki (c) Uredbe br. 659/1999 definirana kao „svaka potpora [...] koj[a] ne predstavlja[...] [postojeću] potporu, uključujući i izmjene postojećih potpora”. Izmjena postojećih potpora u članku 4. stavku 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004²⁰ definirana je kao „svak[a] promjen[a], osim promjene čisto formalne ili administrativne prirode koja ne može utjecati na ocjenu dopuštenosti i usklađenosti mjere potpore [s unutarnjim] tržištem”.

38. Druga rečenica članka 4. stavka 1. Uredbe br. 794/2004 predviđa da se „povećanje početnog iznosa [postojećeg] programa potpore koje ne premašuje 20 % [...] ne smatra [...] izmjenom [postojeće] potpore”. U skladu s člankom 4. stavkom 2. te uredbe, povećanje iznosa odobrenog programa potpore koje premašuje 20 % čini izmjenu koja se mora prijaviti Komisiji.

39. U skladu sa sudskom praksom, sljedeće se mjere smatraju izmjenama postojećih potpora koje nisu čisto formalne ili administrativne prirode te stoga čine novu potporu: proširenje (ili ograničenje) kruga korisnika odobrenog programa potpore; produljenje trajanja tog programa; ili (ako premašuje prag od 20 % spomenut u prethodnoj točki) povećanje iznosa namijenjenog programu potpore²¹.

40. Što se tiče korisnika odobrenog programa potpore, Sud je novom potporom smatrao: izmjenu kriterija za određivanje onih koji ispunjavaju uvjet za povrat poreza na energiju (koji se ranije odobravao samo poduzetnicima koji proizvode materijalna dobra, a nakon toga i pružateljima usluga)²²; proširenje na poduzetnike u Veneciji i Chioggiji (Italija) postojećeg programa potpore u obliku oslobođenja od doprinosâ za socijalno osiguranje u Mezzogiornu (Italija)²³; i ograničenje područja primjene *ratione personae* poreznog režima koji se primjenjivao na profesionalne sportske klubove (ranije svi takvi klubovi, a potom samo četiri profesionalna kluba koji su u prethodnoj financijskoj godini imali pozitivnu financijsku bilancu)²⁴.

41. Što se tiče produljenja trajanja odobrenog programa potpore, može se uputiti, primjerice, na presudu od 9. rujna 2009., Diputación Foral de Álava i dr./Komisija (T-227/01 do T-229/01, T-265/01, T-266/01 i T-270/01, EU:T:2009:315, t. 232. do 234.), koja je potvrđena u žalbenom postupku²⁵, a u kojoj je Opći sud zaključio da je izmjena, kao prvo, trajanja postojećih poreznih olakšica, kao drugo,

19 Budući da sud koji je uputio zahtjev naglasak stavlja na Odluku iz 2002., razmatrat ću samo čini li članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 postojeću potporu u smislu članka 1. točke (b) podtočke ii. Uredbe br. 659/1999. U skladu s tim, neću razmatrati je li to nacionalno zakonodavstvo obuhvaćeno podtočkom iv. te odredbe, prema kojoj se potpora „smatra postojećom” nakon što istekne zastarni rok od deset godina unutar kojeg Komisija može naložiti povrat potpore, kako je to predviđeno člankom 15. te uredbe. Naime, pitanje može li se eventualna naknada štete plaćena osobi AU „smatrati postojećom” nije spomenuto u obrazloženju zahtjeva za prethodnu odluku ni u pisanim očitovanjima stranaka. Osim toga i neovisno o dosegu koji treba dodijeliti članku 15. Uredbe br. 659/1999 kada se ta odredba ističe pred nacionalnim sudovima (vidjeti u tom pogledu presude od 26. travnja 2018., ANGED, C-233/16, EU:C:2018:280, t. 80., od 23. siječnja 2019., Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-387/17, EU:C:2019:51, t. 62. i od 30. travnja 2002., Government of Gibraltar/Komisija, T-195/01 i T-207/01, EU:T:2002:111, t. 130.), informacije sadržane u spisu nisu dovoljne da bi se utvrdilo je li taj rok u predmetnom slučaju istekao (vidjeti bilješku 49. ovog mišljenja).

20 Uredba od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 93. Ugovora o EZ (SL 2004., L 140, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 2., str. 9.)

21 Vidjeti također, u pogledu povrede uvjeta povezanog s Komisijinim utvrđenjem nespojivosti (to jest uvjeta da se zahtjev za potporu investicijskom projektu podnese prije provedbe projekta), presudu od 13. lipnja 2013., HGA i dr./Komisija (C-630/11 P do C-633/11 P, EU:C:2013:387, t. 93. do 95.).

22 Presuda od 14. studenoga 2019., Dilly's Wellnesshotel (C-585/17, EU:C:2019:969, t. 51. i 61.). Vidjeti također presudu od 18. srpnja 2013., P (C-6/12, EU:C:2013:525, t. 47.).

23 Presuda od 28. studenoga 2008., Hotel Cipriani i dr./Komisija (T-254/00, T-270/00 i T-277/00, EU:T:2008:537, t. 361. i 362.), potvrđena u žalbenom postupku presudom od 9. lipnja 2011., Comitato „Venezia vuole vivere” i dr./Komisija (C-71/09 P, C-73/09 P i C-76/09 P, EU:C:2011:368)

24 Presuda od 26. veljače 2019., Athletic Club/Komisija (T-679/16, neobjavljena, EU:T:2019:112, t. 98. do 102.). Razlog zbog kojeg se ograničenje područja primjene *ratione personae* postojećeg programa potpore smatralo izmjenom koja nije bila čisto formalne ili administrativne prirode bila je činjenica da se njime uvelo diferencirano oporezivanje u sektoru profesionalnog sporta. To je diferenciranje moglo utjecati na ocjenu spojivosti te potpore s unutarnjim tržištem jer je onemogućilo španjolskoj vladi da se uvjerljivo poziva na promidžbu sporta kao cilj.

25 Presuda od 28. srpnja 2011., Diputación Foral de Vizcaya i dr./Komisija (C-471/09 P do C-473/09 P, neobjavljena, EU:C:2011:521)

uvjeta za njihovo odobravanje (te stoga raspona korisnika) i, kao treće, porezne osnovice i postotka tih olakšica činila novu potporu. Slično tomu, Sud je novom potporom smatrao 14-mjesečno produljenje primjene povlaštene cijene za opskrbu električnom energijom koje je odobreno rješenjem nacionalnog suda o privremenoj pravnoj zaštiti²⁶.

42. Što se tiče povećanja iznosa odobrenog programa potpore, treba spomenuti da, u skladu sa sudskom praksom, pojam „iznos programa potpore” u smislu članka 4. stavka 1. Uredbe br. 794/2004 nije ograničen na stvarno dodijeljeni iznos potpore. Naprotiv, taj se pojam mora tumačiti na način da se odnosi na proračunska sredstva, to jest na iznose kojima tijelo zaduženo za dodjelu dotičnih potpora raspolaže u svrhu te dodjele, kako ih je dotična država članica prijavila Komisiji i kako ih je Komisija odobrila²⁷.

43. Stoga je Sud sljedeće mjere smatrao izmjenama koje nisu bile čisto formalne ili administrativne prirode: povećanje iznosa dodijeljenog odobrenom programu potpore za više od 50 % (zajedno s dvogodišnjim produljenjem tog programa)²⁸; povećanje iznosa koji je prijavljen za odobreni program potpore (iznos od 10 milijuna eura povećan je za još toliko)²⁹; i povećanje prihoda od poreza namijenjenih financiranju nekoliko programa potpore u odnosu na procjene koje su prijavljene Komisiji (osim ako to povećanje ne premašuje prag od 20 % predviđen u članku 4. stavku 1. Uredbe br. 794/2004)³⁰. Nasuprot tomu, izmjenu sustava financiranja javne radiodifuzijske usluge države članice koja se sastojala u zamjeni pristojbe za radiodifuzijsku uslugu koja se plaćala na temelju posjedovanja prijavnika za radiodifuziju doprinosom za radiodifuzijsku uslugu koji se plaćao na temelju posjedovanja stambenog ili poslovnog prostora nije se smatralo izmjenom postojeće potpore. Sud je istaknuo da zamjena pristojbe za radiodifuzijsku uslugu doprinosom za radiodifuzijsku uslugu nije dovela do znatnog povećanja naknade koju je primio pružatelj javnih radiodifuzijskih usluga³¹.

44. U predmetnom slučaju, kako je to navedeno u točki 11. ovog mišljenja, Komisija je u Odluci iz 2002. odlučila ne isticati prigovore protiv članka 11. Zakona Regije Sicilije br. 40/1997 ili članka 7. Zakona Regije Sicilije br. 22/1999 (u daljnjem tekstu: mjere iz 1997. i 1999.).

45. Trebao bih objasniti da je cilj mjera iz 1997. i 1999. bilo financiranje naknade štete predviđene člankom 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989. U tim se mjerama izričito upućuje na tu odredbu. Člankom 11. Zakona Regije Sicilije br. 40/1997 odobrena je isplata 16 milijardi talijanskih lira (ITL) radi isplate naknade štete uzrokovane klanjem životinja u 1993., 1994., 1995., 1996. i 1997.³². Člankom 7. Zakona Regije Sicilije br. 22/1999 odobrena je isplata dodatnih 20 milijardi ITL u istu svrhu³³. Naglasio bih – na temelju dokumenata dostavljenih Sudu – da se čini da mjere iz 1997. i 1999. nisu ni na koji način utjecale na pravo na naknadu štete ili na značajke te naknade, kako su one utvrđena u članku 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989.

26 Presuda od 26. listopada 2016., DEI/Komisija (C-590/14 P, EU:C:2016:797, t. 58. i 59.). Vidjeti također presude od 4. prosinca 2013., Komisija/Vijeće (C-111/10, EU:C:2013:785, t. 58.) i od 20. ožujka 2014., Rousse Industry/Komisija (C-271/13 P, neobjavljena, EU:C:2014:175, t. 30. do 39.).

27 Presuda od 20. rujna 2018., Carrefour Hypermarchés i dr. (C-510/16, EU:C:2018:751, t. 34.)

28 Presuda od 20. svibnja 2010., Todaro Nunziatina & C. (C-138/09, EU:C:2010:291, t. 47.)

29 Presuda od 3. veljače 2011., Cantiere navale De Poli/Komisija (T-584/08, EU:T:2011:26, t. 65.), potvrđena u žalbenom postupku rješenjem od 22. ožujka 2012., Cantiere navale De Poli/Komisija (C-167/11 P, neobjavljeno, EU:C:2012:164)

30 Presuda od 20. rujna 2018., Carrefour Hypermarchés i dr. (C-510/16, EU:C:2018:751, t. 39. do 41., 50. i 53.)

31 Presuda od 13. prosinca 2018., Rittinger i dr. (C-492/17, EU:C:2018:1019, t. 63. do 67.). Kada je riječ o mjerama koje se nisu smatrale postojećim potporama, treba uputiti i na presude od 9. kolovoza 1994., Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311, t. 28., 29. i 35.), koja se odnosila na povećanje područja djelovanja javne ustanove koja je primala potporu; i od 17. lipnja 1999., Piaggio (C-295/97, EU:C:1999:313, t. 45. do 47.), u kojoj je Sud utvrdio da puka činjenica da Komisija relativno dugo nije pokrenula istragu državne mjere nije mogla sama po sebi toj mjeri dati objektivnu narav postojeće potpore.

32 U skladu s člankom 11. Zakona Regije Sicilije br. 40/1997, „[z]a provođenje ciljeva predviđenih u članku 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989, kako je on kasnije izmijenjen i dopunjen, odobrava se isplata 16 milijardi ITL radi isplate iznosa koje lokalna tijela nadležna za zdravstvo Sicilije duguju vlasnicima životinja koje su u 1993., 1994., 1995., 1996. i 1997. zaklane zato što su bile zahvaćene tuberkulozom, brucelozom, leukozom i drugim zaraznim bolestima, kao i isplata naknade, za isto razdoblje, veterinarima koji su sudjelovali u djelatnostima sanacije”.

33 Člankom 7. Zakona Regije Sicilije br. 22/1999 odobrena je, „[z]a provođenje ciljeva predviđenih u članku 11. Zakona Regije Sicilije br. 40/1997, isplata 20 milijardi ITL za financijsku godinu 1999.”.

46. Komisija je u Odluci iz 2002. zaključila da su mjere iz 1997. i 1999. činile državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Međutim, ta je potpora bila spojiva s unutarnjim tržištem jer je ispunjavala četiri uvjeta propisana u točkama 11.4.2. do 11.4.5. Smjernica Zajednice o državnim potporama u sektoru poljoprivrede³⁴. Kao prvo, prema Odluci iz 2002., talijanska su tijela navela da su bolesti na koje su se mjere iz 1997. i 1999. odnosile, to jest tuberkuloza, bruceloza i leukoza, bile izvor zabrinutosti za javna tijela te da su bile obuhvaćene nacionalnim regulatornim okvirom kojemu je cilj bio spriječiti, kontrolirati i ukloniti takve bolesti. Kao drugo, u Odluci iz 2002. navedeno je da su, prema tvrdnji talijanskih tijela, mjere iz 1997. i 1999. imale preventivne i kompenzacijske ciljeve. Kao treće, u toj se odluci navodi da su mjere iz 1997. i 1999., ponovno prema navodu talijanskih tijela, bile spojive s ciljevima i odredbama Unijinih veterinarskih pravila. Kao četvrto, u skladu s Odlukom iz 2002., talijanska tijela naglasila su da će potpora dodijeljena na temelju mjera iz 1997. i 1999. pokriti 50 % štete koju su stočari pretrpjeli, dok će se dodatnih 30 % (kada je riječ o govedima) ili 50 % (kada je riječ o ovcama i kozama) pokriti naknadom dodijeljenom na temelju nacionalnih, a ne regionalnih mjera. Posljedično, bilo je predviđeno da se pokrije 80 % štete nastale vlasnicima goveda i 100 % štete nastale vlasnicima ovaca i koza. Nadalje, u Odluci iz 2002. navedeno je da je, prema mišljenju talijanskih tijela, opasnost od prekomjernog nadoknađivanja štete postojala samo u odnosu na starije životinje male genetske vrijednosti. Komisija je u tom pogledu istaknula da je prekomjerno nadoknađivanje štete u određenoj mjeri prihvatljivo u pojedinačnim slučajevima, kada je ono posljedica zahtjeva administrativne jednostavnosti, s obzirom na tisuće pojedinačnih prijava koje je potrebno riješiti.

47. Posljedično je Komisija, iako je izrazila žaljenje zbog činjenice da su mjere iz 1997. i 1999. primijenjene u suprotnosti s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a³⁵, zaključila da su one bile obuhvaćene područjem primjene članka 107. stavka 3. točke (c) UFEU-a te da su stoga bile spojive s unutarnjim tržištem.

48. Iz toga proizlazi da se mjere iz 1997. i 1999. moraju smatrati odobrenim programom potpore te stoga postojećom potporom u smislu članka 1. točke (b) podtočke ii. Uredbe br. 659/1999.

49. Stoga je potrebno ispitati čini li članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 izmjenu mjera iz 1997. i 1999. koja nije čisto formalne ili administrativne prirode u smislu članka 1. točke (c) Uredbe br. 659/1999 i članka 4. stavka 1. Uredbe br. 794/2004.

50. Valja podsjetiti na to da se, u skladu sa sudskom praksom, Komisijine odluke o odobravanju programa potpore, kao odstupanja od općeg načela nespojivosti državnih potpora s unutarnjim tržištem, propisanog člankom 107. stavkom 1. UFEU-a, moraju usko tumačiti³⁶.

51. Prema mojem mišljenju, članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 čini izmjenu programa potpore odobrenog Odlukom iz 2002. koja nije čisto formalne ili administrativne prirode.

52. To je zato što je cilj članka 25. stavka 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 financiranje naknade štete propisane člankom 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989, na koji izričito upućuje. Njime se u tu svrhu odobrava isplata 20 milijuna eura u pogledu životinja zaklanih između 2000. i 2006. Podložno provjeri suda koji je uputio zahtjev te slično mjerama iz 1997. i 1999.³⁷, ne čini se da članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 na bilo koji način utječe na pravo na naknadu štete u pitanju ili na ijedno njezino obilježje.

³⁴ Vidjeti bilješku 8. ovog mišljenja.

³⁵ Članak 11. Zakona Regije Sicilije br. 40/1997 Komisiji je prijavljen prije nego što je usvojen, ali je na snagu stupio prije nego što je Odluka iz 2002. bila donesena.

³⁶ Presuda od 20. rujna 2018., Carrefour Hypermarchés i dr. (C-510/16, EU:C:2018:751, t. 37.)

³⁷ Vidjeti točku 45. ovog mišljenja.

53. Iz toga proizlazi da je cilj članka 25. stavka 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005, kao prvo, produljenje naknade štete u pitanju (koja se duguje vlasnicima životinja zaklanih između 2000. i 2006., dok su se mjere iz 1997. i 1999. primjenjivale samo u pogledu životinja zaklanih između 1993. i 1997.) i, kao drugo, povećanje iznosa dodijeljenog za tu naknadu štete (za 20 milijuna eura; dok je mjerama iz 1997. i 1999. odobrena isplata 36 milijardi talijanskih lira, to jest približno 18 592 448 eura)³⁸.

54. U skladu s time, čini se da se povećanjem iznosa dodijeljenog programu potpore, kako je prikazan u Odluci iz 2002., znatno premašuje prag od 20 %, utvrđen u članku 4. stavcima 1. i 2. Uredbe br. 794/2004³⁹. Naravno, na sudu koji je uputio zahtjev je da to provjeri. Ako taj sud potvrdi da se povećanjem premašuje prag od 20 %, iz toga bi slijedilo da članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 ne čini izmjenu programa odobrenog Odlukom iz 2002. koja je čisto formalne ili administrativne prirode. To osobito vrijedi s obzirom na to da je povećanje iznosa dodijeljenog postojećem programu potpore popraćeno šestogodišnjim produljenjem trajanja tog programa. To proizlazi i iz sudske prakse navedene u točkama 41. do 43. ovog mišljenja.

55. Osim toga, ističem da su mjere slične članku 25. stavku 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 i mjerama iz 1997. i 1999., to jest mjere čiji je cilj bilo financiranje naknade štete propisane člankom 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989, bile prijavljene Komisiji, koja je odlučila u odnosu na njih ne isticati prigovore. Prema informacijama sadržanima u Odluci iz 2002.⁴⁰, kako ih je talijanska vlada potvrdila u odgovoru na mjere upravljanja postupkom, to je bio slučaj, kao prvo, sa Zakonom Regije Sicilije br. 5/1993⁴¹, kojim je odobrena isplata 10 milijardi talijanskih lira (približno 5 milijuna eura), a koji je odobren Odlukom od 2. travnja 1993.⁴², te, kao drugo, sa Zakonom Regije Sicilije br. 28/1995⁴³, kojim je odobrena isplata 16 milijardi talijanskih lira (približno 9,7 milijuna eura), a koji je odobren Odlukom od 15. rujna 1995.⁴⁴ To ide u prilog mojem zaključku da članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005, poput drugih mjera financiranja, čini novu potporu koja se mora prijaviti Komisiji prije njezine primjene.

38 Navedena konverzija u eure onakva je kako ju je izračunala Komisija u Odluci iz 2002. (vidjeti str. 4. te odluke).

39 To vrijedi čak i ako se u obzir uzme mogućnost, spomenuta u Odluci iz 2002. (vidjeti str. 4. te odluke), dodjeljivanja dodatne potpore u iznosu od 17 637 516 000 talijanskih lira (približno 9 109 017 eura) za 1996. i 19 898 146 000 talijanskih lira (približno 10 276 535 eura) za 1997.

40 Vidjeti str. 3. i bilješku 2. Odluke iz 2002.

41 Legge Regione Sicilia 5 gennaio 1993, n. 5 – Rifiinanziamento dell'articolo 1 della legge regionale 5 giugno 1989, n. 12 relativa a „Interventi per favorire il risanamento ed il reintegro degli allevamenti zootecnici colpiti dalla tubercolosi, dalla brucellosi e da altre malattie infettive e diffusive e contributi alle associazioni degli allevatori” (Zakon Regije Sicilije od 5. siječnja 1993., br. 5, o refinanciranju članka 1. [Zakona Regije Sicilije br. 12/1989]) (u daljnjem tekstu: Zakon Regije Sicilije br. 5/1993). U skladu s člankom 1. stavkom 1. Zakona Regije Sicilije br. 5/1993, „[z]a provođenje ciljeva predviđenih u članku 1. [Zakona Regije Sicilije br. 12/1989] odobrava se isplata 9000 milijuna talijanskih lira za financijsku godinu 1992. i 1000 milijuna talijanskih lira za financijsku godinu 1993. radi isplate naknade štete koju valja platiti vlasnicima životinja koje su 1990., 1991. i 1992. zaklane zato što su bile zahvaćene tuberkulozom, brucelozom ili drugim zaraznim bolestima i isplata naknade veterinarima koji su sudjelovali u djelatnostima sanacije”.

42 Odluka Komisije od 2. travnja 1993. o državnoj potpori br. 125/93 – Italija (Sicilija) – Izmjena zatečene potpore (br. 149/89) mjerom refinanciranja. Dezinfekcija zaraženih goveda i ovaca (SL 1993., C 183, str. 7.). Konverzija u eure preuzeta je iz te odluke.

43 Legge Regione Sicilia 4 aprile 1995, n. 28 – Norme per favorire il risanamento e il reintegro degli allevamenti zootecnici colpiti da malattie infettive. Istituzione dell'anagrafe zootecnica. Norme per l'Ente di sviluppo agricolo e per il settore agricolo. Modifiche alla legge regionale 25 marzo 1986, n. 13 (Zakon Regije Sicilije od 4. travnja 1995., br. 28, o mjerama pomoći sanaciji i obnovi stočnih farmi zahvaćenih zaraznim bolestima, uspostavi registra stočnog fonda, o utvrđivanju mjera u korist Agencije za poljoprivredni razvoj i poljoprivredni sektor i izmjeni Regionalnog zakona od 25. ožujka 1986., br. 13) (u daljnjem tekstu: Zakon Regije Sicilije br. 28/1995). U skladu s člankom 1. stavkom 1. Zakona Regije Sicilije br. 28/1995, „[z]a provođenje ciljeva predviđenih u članku 1. [Zakona Regije Sicilije br. 12/1989] odobrava se isplata 16 000 milijuna talijanskih lira za financijsku godinu 1995. radi isplate naknade štete vlasnicima životinja koje su bile zaklane ili namijenjene za klanje u 1993., 1994. i 1995. zato što su bile zahvaćene tuberkulozom, brucelozom ili drugim zaraznim bolestima i isplata naknade veterinarima koji su sudjelovali u djelatnostima sanacije”.

44 Odluka Komisije od 15. rujna 1995. o državnoj potpori N485/A/95 – Italija (Sicilija) – članci 1., 2. i 8. Regionalnog zakona br. 28/95 (SL 1997., C 216, str. 26.). Konverzija u eure preuzeta je iz te odluke.

56. Također ističem da je i sam članak 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989, koji se čini kao materijalno pravilo kojim je propisana naknada štete u pitanju⁴⁵, bio predmet jedne Komisijine odluke da ne ističe prigovore (u daljnjem tekstu: odluka iz 1989.)⁴⁶. U tom pogledu naglašavam da pitanje valja li članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 smatrati izmjenom postojeće potpore koja je čisto formalne ili administrativne prirode treba razmatrati s obzirom na Odluku iz 2002., a ne s obzirom na Odluku iz 1989. To je zato što se izmjena odnosi, među ostalim, na iznos dodijeljen odobrenom programu potpore, koji je u nekoliko navrata povećan, pri čemu je posljednje povećanje odobreno Odlukom iz 2002.

57. Zaključujem da nacionalna mjera poput članka 25. stavka 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005, čiji je jedini cilj povećati iznos dodijeljen odobrenom programu potpore i propisati produljenje njegova trajanja za šest godina, čini izmjenu postojeće potpore u smislu članka 1. točke (c) Uredbe br. 659/1999, osim ako se tim povećanjem ostane ispod praga od 20 %, predviđenog u drugoj rečenici članka 4. stavka 1. Uredbe br. 794/2004, a što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

58. Iz toga proizlazi da se članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 trebao, u skladu s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a, prijaviti Komisiji, koja ga je trebala i odobriti prije nego što se počeo primjenjivati.

59. Nesporno je da članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 nije bio prijavljen Komisiji.

60. Međutim, kako je to navedeno u točki 27. ovog mišljenja, članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 bio bi izuzet od obveze obavješćivanja da je, kako to talijanska vlada ističe, obuhvaćen skupnim izuzećem predviđenim u Uredbi br. 702/2014 ili da je, kako to Komisija sugerira, činio potporu *de minimis* u smislu Uredbe br. 1408/2013. Sada ću ispitati je li to slučaj.

2. Je li članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 izuzet od obveze obavješćivanja na temelju Uredbe br. 702/2014 ili Uredbe br. 1408/2013?

61. Ističem da je talijanska vlada u svojim pisanim očitovanjima navela da je članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 obuhvaćen područjem primjene Uredbe br. 702/2014. Prema njezinu mišljenju, ta je uredba na temelju svojeg članka 51. primjenjiva *ratione temporis* na predmetni slučaj te, kako je to navedeno u točki 29. ovog mišljenja, članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 ispunjava uvjete predviđene člankom 26. Uredbe br. 702/2014.

62. Sud je mjerama upravljanja postupkom pitao zainteresirane osobe navedene u članku 23. Statuta Suda je li Uredba br. 702/2014 primjenjiva *ratione temporis* na predmetni slučaj te ispunjava li članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 uvjete iz članka 26. te uredbe.

63. ASPC je na ta pitanja odgovorio da članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 nije obuhvaćen područjem primjene Uredbe br. 702/2014, kako je određeno u njezinu članku 1. U svakom slučaju, to regionalno zakonodavstvo nije ispunjavalo uvjete iz članka 26. Uredbe br. 702/2014.

64. Talijanska vlada ponovila je svoje stajalište, kako je ono sažeto u točki 61. ovog mišljenja.

65. Komisija je navela da je Uredba br. 702/2014 primjenjiva *ratione temporis*, ali da je malo vjerojatno da članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 ispunjava uvjete iz njezina članka 26.

⁴⁵ Kako je to navedeno u točkama 45. i 53. ovog mišljenja, članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 i članak 11. Zakona Regije Sicilije br. 40/1997 izričito upućuju na članak 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989, ali ne mijenjaju pravo na naknadu štete ili bilo koju značajku te naknade (kako je ona propisana u članku 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989).

⁴⁶ Odluka Komisije od 14. srpnja 1989. o državnoj potpori N 149/89 – Italija (Sicilija) – Mjere za poboljšanje stanja stada zaraženih tuberkulozom i brucelozom (vidjeti Devetnaesto izvješće Komisije o politici tržišnog natjecanja, objavljeno 1990., str. 297.)

66. Budući da spis predmeta sadržava ograničene informacije, ne mogu utvrditi jesu li u predmetnom slučaju ispunjeni uvjeti iz Uredbe br. 702/2014. Unatoč tomu, pokušat ću sudu koji je uputio zahtjev pružiti neke smjernice.

67. Kao prvo čini se da je, kako to talijanska vlada i Komisija navode, Uredba br. 702/2014 primjenjiva *ratione temporis* na predmetni slučaj.

68. Uredba br. 702/2014 na snagu je stupila 1. srpnja 2014.⁴⁷, to jest najvjerojatnije⁴⁸ nakon što je naknada štete u pitanju isplaćena osobi AU⁴⁹.

69. Međutim, u članku 51. stavku 1. Uredbe br. 702/2014 navodi se da se ona primjenjuje na „pojedinačnu potporu dodijeljenu prije datuma stupanja na snagu [te uredbe]”, pod uvjetom da takva pojedinačna potpora ispunjava uvjete predviđene u toj uredbi.

70. Stoga, ako su ti uvjeti ispunjeni, što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri, ta je uredba primjenjiva na predmetni slučaj⁵⁰.

71. Kao drugo, treba podsjetiti na to da su, u skladu s člankom 3. Uredbe br. 702/2014, pojedinačne potpore dodijeljene na temelju programa potpora spojive s unutarnjim tržištem te su izuzete od obveze obavješćivanja predviđene člankom 108. stavkom 3. UFEU-a ako ispunjavaju uvjete utvrđene u poglavlju I. i posebne uvjete za odgovarajuću kategoriju potpore utvrđene u poglavlju III. te uredbe.

72. Što se tiče uvjeta predviđenih u poglavlju I. Uredbe br. 702/2014, osobito ističem kako se čini da se nijedan od pragova za prijavu koji su navedeni u njezinu članku 4. ne primjenjuje; da naknada štete u pitanju ispunjava uvjet transparentnosti jer je bespovratna (vidjeti članak 5. stavak 2. točku (a)); te da, s obzirom na to da joj je cilj nadoknaditi štetu koju su pretrpjeli vlasnici zaklanih životinja, nije potreban dokaz o tome da ima učinak poticaja (vidjeti članak 6. stavak 5. točku (d)).

73. Što se tiče uvjeta predviđenih u poglavlju III. Uredbe br. 702/2014, odgovarajuću kategoriju potpore čini ona iz članka 26., koja se odnosi, među ostalim, na potpore za troškove sprečavanja, kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja i za uklanjanje štete nastale zbog takvih bolesti.

74. Kao prvo, talijanska vlada u tom pogledu ističe da je članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 dio nacionalnog programa za sprečavanje, kontrolu ili iskorjenjivanje dotičnih bolesti životinja, kako to zahtijeva članak 26. stavak 2. Uredbe br. 702/2014. Ističem da se u članku 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989, Odluci iz 2002. i ASPC-ovu odgovoru na pisana pitanja Suda upućuje na još jednu naknadu štete, koja je predviđena nacionalnim – a ne regionalnim – zakonodavstvom te koja dopunjava naknadu štete u pitanju⁵¹.

47 Vidjeti članak 52. Uredbe br. 702/2014.

48 Iz spisa predmeta nije jasno kada je točno naknada štete u pitanju isplaćena osobi AU ni, kako to Komisija ističe, je li uopće isplaćena. Međutim, rasprave radi pretpostavit ću da je ta naknada plaćena osobi AU jer, ako nije, onda joj nije dodijeljena ni državna potpora u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. To je zato što se, u skladu sa sudskom praksom, potpora *u okviru višegodišnjeg programa* poput onog predviđenog u članku 25. stavku 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 smatra dodijeljenom korisniku na datum na koji je on doista primi – a ne na datum na koji je višegodišnji program potpora usvojen (vidjeti presudu od 8. prosinca 2011., France Télécom/Komisija, C-81/10 P, EU:C:2011:811, t. 82., rješenje od 5. listopada 2016., Diputación Foral de Bizkaia/Komisija, C-426/15 P, neobjavljeno, EU:C:2016:757, t. 29. i 30. te presude od 28. listopada 2020., INAIL, C-608/19, EU:C:2020:865, t. 34. i od 29. studenoga 2018., ARFEA/Komisija, T-720/16, neobjavljeno, EU:T:2018:853, t. 171. do 187.).

49 Naknada štete u pitanju mogla je osobi AU biti isplaćena najranije 2008. jer je Giudice unico del Tribunale di Catania (sudac pojedinac Suda u Cataniji) 2008. prihvatio zahtjev osobe AU da se ASPC-u naloži njezino plaćanje (vidjeti točku 8. ovog mišljenja).

50 Vidjeti, po analogiji, presudu od 14. studenoga 2019., Dilly's Wellnesshotel (C-585/17, EU:C:2019:969, t. 76. i 77.). Ta se presuda odnosi na članak 58. stavak 1. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora (SL 2014., L 187, str. 1. i ispravci SL 2016., L 115, str. 50. i SL 2016., L 292, str. 50.), koji, poput članka 51. stavka 1. Uredbe br. 702/2014, predviđa da se „[o]va Uredba primjenjuje [...] na pojedinačne potpore dodijeljene prije njezina stupanja na snagu ako potpora ispunjava sve uvjete utvrđene ovom Uredbom [...]”.

51 Osobito, u članku 1. Zakona Regije Sicilije br. 12/1989 upućuje se na legge 9 giugno 1964, n. 615 – Bonifica sanitaria degli allevamenti dalla tuberculosis e dalla brucellosis (Zakon od 9. lipnja 1964., br. 615, o sanaciji stada zahvaćenih tuberkulozom ili brucelozom), na koji upućuje i ASPC.

75. Kao drugo, bolesti životinja u vezi s kojima je člankom 25. stavkom 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 propisana naknada štete, to jest tuberkuloza i leukoza (kada je riječ o govedima) i bruceloza (kada je riječ o govedima, ovcama i kozama), nalaze se na popisu bolesti životinja koji je utvrdila Svjetska organizacija za zdravlje životinja⁵², kako se to zahtijeva člankom 26. stavkom 4. Uredbe br. 702/2014.

76. Kao treće, Komisija ističe da u predmetnom slučaju nije ispunjen uvjet iz članka 26. stavka 6. Uredbe br. 702/2014, kojim se zahtijeva da se potpora isplati u roku od četiri godine od datuma kada je bolest životinja izazvala trošak ili štetu. U tom pogledu ističem da je naknada štete u pitanju osobi AU vjerojatno isplaćena najranije 2008.⁵³ te da se, u skladu s ASPC-ovim pisanim očitovanjima, odnosila na životinje zaklane od 2003. nadalje. Ako je to točno, moguće je da je barem dio naknade štete u pitanju osobi AU isplaćen u suprotnosti s člankom 26. stavkom 6. Uredbe br. 702/2014. To je opet na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

77. Kao četvrto, ASPC navodi da naknada štete u pitanju ne ispunjava uvjet iz članka 26. stavaka 7. i 8. Uredbe br. 702/2014 zato što nije namijenjena pokrivanju troškova koji su u tim odredbama navedeni kao prihvatljivi, nego samo nadoknađivanju štete koju su stočari pretrpjeli. Osim toga, prema ASPC-ovu mišljenju, izračun naknade štete u pitanju na temelju vrste, spola i dobi životinja nije u skladu s uvjetom iz članka 26. stavka 9. te uredbe, kojim se zahtijeva da se izračun temelji na tržišnoj vrijednosti zaklanih životinja.

78. Smatram da ASPC-ovi argumenti nisu uvjerljivi. Bez obzira na tvrdnju talijanske vlade da je naknadu štete u pitanju moguće smatrati preventivnom i kompenzacijskom, ističem da jedini cilj potpore iz članka 26. Uredbe br. 702/2014 može biti nadoknađivanje štete koja je stočarima nastala klanjem životinja. To je zato što ta odredba, kako je to predviđeno njezinim stavkom 1., ne obuhvaća samo potpore malim i srednjim poduzećima „za troškove sprečavanja, kontrole i iskorjenjivanja” bolesti životinja, nego i potpore „tim poduzetnicima za nadoknadu gubitaka nastalih zbog bolesti životinja”⁵⁴. Osim toga, čini mi se da se stavci 7., 8. i 9. članka 26. Uredbe br. 702/2014 primjenjuju na različite mjere. Dok se stavak 7. članka 26. tiče „mjera sprečavanja”, stavak 8. članka 26. odnosi se na „mjere nadzora i iskorjenjivanja”, a stavak 9. članka 26. na „potporu za uklanjanje štete nastale zbog bolesti životinja”. Stoga, ako je jedini cilj članka 25. stavka 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005, kako to ASPC navodi, nadoknađivanje štete stočarima nastale klanjem životinja, naknada dodijeljena na tom temelju morala bi se izračunati u skladu sa stavkom 9. članka 26. Uredbe br. 702/2014, to jest s obzirom na „tržišnu vrijednost zaklanih životinja” i povezani „gubitak prihoda”. U tom slučaju prihvatljivi troškovi navedeni u stavcima 7. i 8. članka 26. ne mogu se uzeti u obzir jer se ti stavci primjenjuju na druge vrste mjera potpore. Naposljetku, za razliku od ASPC-a, ne vidim zašto se vrstu, dob i spol zaklanih životinja ne bi trebalo smatrati relevantnim čimbenicima prilikom određivanja njihove tržišne vrijednosti.

79. Kao peto, sud koji je uputio zahtjev morat će provjeriti je li se, kako se to zahtijeva člankom 26. stavkom 10. Uredbe br. 702/2014, izbijanje bolesti službeno priznalo, pri čemu ASPC navodi da nije.

80. Kao šesto, ističem da je Komisija u Odluci iz 2002. bila popustljiva u pogledu zahtjeva iz članka 26. stavka 13. Uredbe br. 702/2014⁵⁵ da potpora dodijeljena na temelju članka 26. „i sva druga plaćanja koja je primio korisnik” budu ograničeni na 100 % prihvatljivih troškova (u predmetnom slučaju 100 % tržišne vrijednosti i povezanog gubitka prihoda). Kako je to navedeno u točki 46. ovog mišljenja, Komisija je u toj odluci, zbog razloga administrativne jednostavnosti, prihvatila da je u pojedinačnim slučajevima u određenoj mjeri moguće prekomjerno nadoknađivanje štete.

⁵² Taj je popis dostupan na internetskoj stranici Svjetske organizacije za zdravlje životinja.

⁵³ Vidjeti bilješku 49. ovog mišljenja.

⁵⁴ Moje isticanje

⁵⁵ To jest u pogledu sličnog uvjeta iz točke 11.4.5. Smjernica Zajednice o državnim potporama u sektoru poljoprivrede (vidjeti bilješku 34. ovog mišljenja) jer Uredba br. 702/2014 kada je Odluka iz 2002. donesena još nije bila usvojena.

81. Stoga, ako sud koji je uputio zahtjev zaključi da su u predmetnom slučaju ispunjeni uvjeti iz poglavlja I. i članka 26. Uredbe br. 702/2014, to bi značilo da talijanska tijela nisu povrijedila članak 108. stavak 3. UFEU-a time što članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 nisu prijavila prije nego što se počeo primjenjivati.

82. Nasuprot tomu, ako sud koji je uputio zahtjev zaključi, osobito s obzirom na točku 76. ovog mišljenja, da ti uvjeti nisu ispunjeni, to bi značilo da je zakonodavstvo primijenjeno u suprotnosti s člankom 108. stavkom 3. UFEU-a. Međutim, kako je to navedeno u točki 60. ovog mišljenja, u tom bi slučaju članak 25. stavak 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 ipak bio primijenjen u skladu s tom odredbom ako, kako je to Komisija sugerirala u svojem odgovoru na pitanja Suda, čini potporu *de minimis* u smislu Uredbe br. 1408/2013.

83. U tom pogledu ističem da se ta uredba, iako je na snagu stupila 1. siječnja 2014.⁵⁶, čini primjenjivom *ratione temporis* na temelju svojeg članka 7. stavka 1. U toj se odredbi, kao i u članku 51. stavku 1. Uredbe br. 702/2014, navodi da se Uredba br. 1408/2013 „primjenjuje na potpore dodijeljene prije njezinog stupanja na snagu ako potpora ispunjava sve uvjete utvrđene u [toj uredbi]”. S obzirom na to, na obrazloženje na koje se oslanjalo u pogledu Uredbe br. 702/2014 može se osloniti i u pogledu Uredbe br. 1408/2013⁵⁷.

84. U skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe br. 1408/2013, „[a]ko mjere potpore ispunjavaju uvjete propisane [tom uredbom], smatra se da ne ispunjavaju sve kriterije iz članka 107. stavka 1. [UFEU-a] te se stoga izuzimaju od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. [UFEU-a]”.

85. Naknada štete dodijeljena osobi AU, koja iznosi 11 930,08 eura, ne premašuje *de minimis* gornju granicu iz članka 3. stavka 2. Uredbe br. 1408/2013 (pod pretpostavkom da osobi AU tijekom razdoblja od tri financijske godine nije dodijeljena dodatna potpora koja bi, zajedno s gore navedenom, premašivala *de minimis* gornju granicu). Na sudu koji je uputio zahtjev je da izvrši provjeru kako bi utvrdio da kumulativan iznos *de minimis* potpore dodijeljene poljoprivrednicima ne premašuje nacionalnu gornju granicu utvrđenu u članku 3. stavku 3. i Prilogu toj uredbi.

86. Zaključujem da se nacionalna mjera poput članka 25. stavka 16. Zakona Regije Sicilije br. 19/2005 može izuzeti od obveze obavješćivanja predviđene člankom 108. stavkom 3. UFEU-a, pod uvjetom da ispunjava uvjete iz poglavlja I. i članka 26. Uredbe br. 702/2014, a osobito uvjet iz stavka 6. tog članka, u skladu s kojim se potpora mora isplatiti u roku od četiri godine od datuma kada je bolest životinja izazvala trošak ili štetu, a što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri. Nadalje, takva se mjera od obveze obavješćivanja može izuzeti ako ispunjava uvjete iz Uredbe br. 1408/2013, što je također na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

IV. Zaključak

87. S obzirom na prethodno navedeno, predlažem Sudu da na sljedeći način odgovori na drugo pitanje koje je uputio Corte suprema di cassazione (Vrhovni kasacijski sud, Italija):

1. Nacionalna mjera poput one koja se razmatra u glavnom postupku, čiji je jedini cilj povećati iznos dodijeljen odobrenom programu potpore i propisati produljenje njegova trajanja za šest godina, čini izmjenu postojeće potpore u smislu članka 1. točke (c) Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 od 22. ožujka 1999. o utvrđivanju detaljnih pravila primjene članka [108. UFEU-a], osim ako to povećanje ne premašuje prag od 20 %, predviđen u drugoj rečenici članka 4. stavka 1. Uredbe

⁵⁶ Vidjeti članak 8. Uredbe br. 1408/2013.

⁵⁷ Vidjeti točke 67. do 69. ovog mišljenja.

Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 659/1999 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka [108. UFEU-a], a što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.

2. Takva se mjera može izuzeti od obveze obavješćivanja predviđene člankom 108. stavkom 3. UFEU-a ako ispunjava uvjete iz poglavlja I. i članka 26. Uredbe Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem primjenom članaka 107. i 108. UFEU-a, a osobito uvjet iz članka 26. stavka 6. te uredbe, kojim se zahtijeva da se potpora isplati u roku od četiri godine od datuma kada je bolest životinja izazvala trošak ili štetu, a što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri. Nadalje, takva se mjera može izuzeti od obveze obavješćivanja ako ispunjava uvjete iz Uredbe Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. UFEU-a na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru, a što je također na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.